

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијси савјет

R J E Š E N J E

po Prijavi koncentracije gospodarskog subjekta Mtel a.d. Banja Luka

Sarajevo
kolovoz 2018. godine

Broj: UP- 05-26-1-005- 14/18
Sarajevo, 02.08.2018. godine

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na temelju članka 25. stavak (1) točka e), članka 42. stavak (1) točka d), a u vezi sa čl. 12., 14., 16., 17. i 18. Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», br. 48/05, 76/07 i 80/09), rješavajući po Prijavi koncentracije gospodarskog subjekta Mtel a.d. Banja Luka, Vuka Karadžića 2, 78 000 Banja Luka, zastupanog po odvjetnicima Minela Šehović, Skenderpašina 1, 71 000 Sarajevo i Vladimir Markuš, Srpska 2, 57 000 Banja Luka, zaprimljenoj dana 15.02.2018.godine pod brojem: UP- 05-26-1-005-1/18, na 33. (tridesettećoj) sjednici održanoj dana 02.08.2018. godine, je donijelo

R J E Š E N J E

1. Ocjenjuje se dopuštenom koncentracija na tržištu pružanja usluga fiksne telefonije, mobilne telefonije, usluga interneta i usluga radio i TV programa u Bosni i Hercegovini, koja će nastati stjecanjem kontrole gospodarskog subjekta Mtel a.d. Banja Luka nad gospodarskim subjektom Telrad Net d.o.o. Bijeljina i to kupovinom 100% udjela u gospodarskom subjektu Telrad Net d.o.o. Bijeljina.
2. Ovo Rješenje o koncentraciji se upisuje u Registar koncentracija.
3. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u «Službenom glasniku BiH», službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Konkurencijsko vijeće je zaprimilo, pod brojem: UP- 05-26-1-005-1/18 dana 15.02.2018. godine, Prijavu koncentracije (u daljem tekstu: Prijava) gospodarskog subjekta Mtel a.d. Banja Luka, Vuka Karadžića 2, 78 000 Banja Luka (u daljem tekstu: Mtel ili Podnosilac prijave), zastupanog putem odvjetnice Minele Šehović, Skenderpašina 1, 71 000 Sarajevo i odvjetnika Vladmira Markuša, Srpska 2, 57 000 Banja Luka, kojom isti namjerava steći pojedinačnu kontrolu nad gospodarskim subjektom Telrad Net d.o.o. Bijeljina, Hase broj 1, Bijeljina (u daljem tekstu: Telrad Net ili ciljano društvo).

Uvidom u podnesenu Prijavu Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da ista nije potpuna i kompletna, u smislu članka 30. Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», br. 48/05, 76/07 i 80/09 (u daljem tekstu: Zakon) i čl. 9. i 11. Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterijima za ocjenu koncentracije privrednih subjekata, te je u skladu sa člankom 31. Zakona zatražilo dopunu iste dana 04.04.2018. godine aktom broj: UP- 05-26-1-005-2/18.

Podnosilac prijave je dana 11.04.2018. godine podneskom zaprimljenim pod brojem: UP- 05-26-1-005-3/18 zatražio produženje roka kako bi kompletirao predmetnu Prijavu. Konkurencijsko vijeće je zahtjev ocijenilo opravdanim, te je aktom broj: UP- 05-26-1-005-4/18 dana 12.04.2018. godine odobrio dodatni rok za dostavu.

Podnosilac prijave je traženu dopunu dostavio dana 27.04.2018. godine podneskom broj: UP- 05-26-1-005-5/18.

Konkurencijsko vijeće se zatim ponovo obratilo Podnositelju prijave dana 14.05.2018. godine zahtjevom za dodatnom dopunom Prijave aktom broj: UP- 05-26-1-005-8/18.

Tražena dopuna zaprimljena je dana 25.05.2018. godine podneskom broj: UP- 05-26-1-005-9/18, odnosno 04.06.2018. godine podneskom broj: UP- 05-26-1-005-10/18.

Konkurencijsko vijeće je, sukladno članku 16. stavak (4) Zakona, dana 16.05.2018. godine izdalo Obavijest o dostavljenoj Prijavi broj: UP- 05-26-1-005-6/18 u kojem su objavljeni podaci o namjeravanoj koncentraciji i to u dnevnom tisku Oslobođenje, te tom prilikom pozvalo sve zainteresirane strane na dostavljanje pisanih komentara o provođenju iste.

Na izdatu Obavijest Konkurencijsko vijeće nije zaprimilo nikakve komentare.

Nakon kompletiranja Prijave Konkurencijsko vijeće je izdalo Potvrdu o kompletnoj i urednoj Prijavi, u smislu članka 30. stavak (3) Zakona, dana 03.07.2018. godine aktom broj: UP- 05-26-1-005-11/18.

Konkurencijsko vijeće u postupku ocjene dopuštenosti koncentracije je utvrdilo slijedeće:

Prijava je podnesena, u smislu članka 16. stavak (2) Zakona o konkurenciji obzirom da je pravni temelj predmetne koncentracije Pismo o namjerama strana u vezi kupoprodaje udjela u Telrad Net.

Podnositelj prijave predmetnu koncentraciju namjerava prijaviti i nadležnim organima za zaštitu konkurencije u Crnoj Gori i Srbiji. Dana 30.07.2018. godine podneskom broj: UP- 05-26-1-005-13/18 Podnositelj prijave je dostavio dopunu iste, kojom obavještava Konkurencijsko vijeće da je koncentracija odobrena u skraćenom postupku od strane Komisije za zaštitu konkurencije Srbije i Agencije za zaštitu konkurencije Crne Gore, te u prilogu podneska dostavlja navedena Rješenja.

Učesnici koncentracije

Učesnici predmetne koncentracije su gospodarski subjekti Mtel a.d. Banja Luka, Vuka Karadžića 2, 78 000 Banja Luka i Telrad Net d.o.o. Bijeljina, Hase broj 1, Bijeljina.

1.1. Gospodarski subjekt Mtel a.d. Banja Luka

Gospodarski subjekt Telekomunikacije Republike Srpske, a.d. Banja Luka, Ulica Vuka Karadžića broj 2, Banja Luka (skraćena oznaka firme Telekom Srpske a.d. Banja Luka i Mtel a.d. Banja Luka) registriran je u Okružnom gospodarskom sudu u Banja Luci pod matičnim brojem upisa 1-9317-00.

Gospodarski subjekt Mtel je dio grupacije čije je matično društvo gospodarski subjekt Telekom Srbija a.d. Beograd, Takovska broj 2, Beograd, Republika Srbija sa udjelom od 65,01%, PREF a.d. Banja Luka sa 8,9%, Fond za restituciju RS a.d. Banja Luka 5,03%, DUIF Kristal Invest a.d. – OMIF Future Fund sa 3,3%, te ostali sa 17,76%.

Gospodarski subjekt Mtel je jedan od tri nacionalna operatera na tržištu telekomunikacija u Bosni i Hercegovini koji nudi usluge iz oblasti mobilne telefonije, fiksne telefonije, digitalne televizije, interneta i prenosa podataka. Ima blizu dva milijuna korisnika i rasprostranjenu maloprodajnu mrežu.

Pored Mtela, Telekom Grupa na području Bosne i Hercegovine ima i ovisno društvo Logosoft d.o.o. Sarajevo. Logosoft je utemeljen 1995. godine, a godinu dana kasnije je započeo sa radom kao IT sustav integrator. Dvije godine nakon postaje Internet service provider fokusiran isključivo na pružanje usluga poslovnim korisnicima. Danas Logosoft pruža usluge fiksne i mobilne telefonije, pristupa interneta i televizije, ali je i dalje aktivan u svojoj inicijalnoj oblasti systemske integracije, edukacije i konsaltinga iz oblasti informacionih tehnologija. Prisutan je na području Sarajeva, Tuzle i Zenice.

1.2. Gospodarski subjekt Telrad Net d.o.o. Bijeljina

Gospodarski subjekt Telrad Net d.o.o. Bijeljina, Hase broj 1, Bijeljina je registriran na Okružnom gospodarskom sudu u Bijeljini pod brojem: 59-01-0101-10. U 100% vlasništvu je fizičke osobe (..)**¹, ulica(..)** te nema ovisnih društava.

Pretežita registrirana djelatnost društva je pružanje usluga iz oblasti fiksne telefonije, IP telefonije, kablovske televizije i kablovskog interneta, kao i interneta većih brzina za veće sustave i poslovne korisnike te spostvene TV produkcije. Pored toga Telrad Net pruža i usluge mobilne telefonije kao tzv. *service provider*.

Gospodarski subjekt Telrad Net posjeduje dozvole izdate od strane RAK-a za obavljanje djelatnosti davatelja fiksnih javnih telefonskih usluga, mobilnih usluga, pristupa internetu, te distribuciji audiovizuelnih i medijskih usluga na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.

2. Pravni okvir ocjene koncentracije

Konkurencijsko vijeće u provođenju postupka ocjene dopuštenosti koncentracije primjenilo je odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta («Službeni glasnik BiH», broj 18/06 i 34/10), Odluke o definiranju kategorija vladajućeg položaja („Službeni glasnik BiH“, broj 34/10) te Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterija za ocjenu koncentracija gospodarskih subjekata („Službeni glasnik BiH“, broj 34/10).

Konkurencijsko vijeće, na temelju članka 43. stavak (7) Zakona, može koristiti sudsku praksu Europskog suda i odluke Europske komisije, kao i kriterijume i standarde iz Uredbe Vijeća EK broj 139/2004 o kontroli koncentracije između gospodarskih subjekata, Obavijest Evropske Komisije o konceptu koncentracija gospodarskih subjekata te Smjerenice za ocjenu horizontalnih/vertikalnih koncentracija.

3. Pravni temelj i oblik koncentracije

Koncentracija se odnosi na sticanje pojedinačne kontrole gospodarskog subjekta Mtel nad gospodarskim subjektom Telrad Net i to kupovinom 100% udjela u gospodarskom subjektu Telrad Net od fizičke osobe (..)**.

¹ podaci predstavljaju poslovnu tajnu u smislu članka 38. Zakona o konkurenciji

Kao pravni temelj koncentracije dostavljeno je Pismo o namjerama strana u vezi kupoprodaje udjela u Telrad Net koje su strane potpisale dana 15. veljače 2018. godine. Strane namjeravaju da zatvore transakciju nakon pribavljanja svih neophodnih regulatornih odobrenja, kao i odobrenje Konkurencijskog vijeća.

Pravni oblik koncentracije predstavlja sticanje kontrole gospodarskog subjekta Mtel nad gospodarskim subjektom Telrad, u smislu članka 12. stavak (1) točka b) Zakona.

4. Obveza prijave koncentracije

Obveza prijave koncentracije nastaje, u smislu odredbe članka 14. stavak (1) Zakona i članka 2. pod b) Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterija za ocjenu koncentracija gospodarskih subjekata, kada ukupni godišnji prihodi svakog od najmanje dva gospodarska subjekta učesnika koncentracije ostvareni prodajom roba i /ili usluga na tržištu Bosne i Hercegovine iznose najmanje 8 milijuna KM po završnom računu u godini koja je prethodila koncentraciji, ili ako je njihov zajednički udio na mjerodavnom tržištu veći od 40,0%.

Ukupni godišnji prihodi gospodarskih subjekata Mtel i Telrad Net, na dan 31. prosinca 2017. godine:

Tablica 1.
(u milijunima KM)

	Mtel	Telrad Net
Ukupan godišnji prihod ostvaren u BiH	(..)**	(..)**

Izvod: prihod iz Prijave/dopune Prijave

Prema podacima iz Tablice 1. učesnici koncentracije su ispunili uvjet iz članka 14. stavak (1) točka b) Zakona i to uvjet koji se tiče ukupnog prihoda na tržištu Bosne i Hercegovine, obzirom da su gospodarski subjekti sa sjedištem i prebivalištem u Bosni i Hercegovini, te su isti bili u obvezi podnijeti Prijavu koncentracije Konkurencijskom vijeću.

5. Mjerodavno tržište

Mjerodavno tržište koncentracije, u smislu članka 3. Zakona, te čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, čini tržište određenih proizvoda/usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti na određenom geografskom tržištu.

Prema odredbi članka 4. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište u proizvodnom smislu obuhvata sve proizvode i/ili usluge koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uvjetima, imajući u vidu posebice njihove bitne osobine, kvalitetu, uobičajenu namjenu, način uporabe, uvjete prodaje i cijene.

Nadalje, prema članku 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište u geografskom smislu obuhvata cjelokupnu ili dio teritorije Bosne i Hercegovine na kojoj gospodarski subjekt djeluje u prodaji i/ili kupovini mjerodavnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uvjetima i koji to tržište bitno razlikuje od uvjeta tržišne konkurencije na susjednim geografskim tržištima.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da, obzirom na prirodu poslovne djelatnosti koju obavljaju učesnici koncentracije, postoje četiri mjerodavna tržišta i to tržište fiksne telefonije, mobilne telefonije, tržište pružanja usluga interneta i usluga radio i TV programa.

Kokurencijsko vijeće je kao mjerodavno geografsko tržište predmetne koncentracije odredilo tržište Bosne i Hercegovine.

Kokurencijsko vijeće je tokom postupka ocjene koncentracije utvrdilo da se pod mjerodavnim tržištem predmetne koncentracije smatraju tržište fiksne telefonije, mobilne telefonije, tržište pružanja usluga interneta i usluga radio i TV programa, na području Bosne i Hercegovine.

5.1. Analiza mjerodavnog tržišta

Pregled tržišnih udjela učesnika koncentracije i glavnih konkurenata na tržištu fiksne telefonije prema broju pretplatnika u BiH sukladno posljednjim dostupnim podacima objavljenim od strane RAK-a (četvrti kvartal 2017. godine) dat je u Tablici 2.

Tablica 2.

Fiksna telefonija	
Operator	Tržišni udio %
Telekom Grupa (Mtel)	(..)**
Telrad Net	(..)**
BH Telecom	(..)**
HT Mostar	(..)**
Ostali	(..)**
Mtel + Telrad Net	(..)**
Ukupno	100

Podaci iz Prijave/dopune Prijave

Gospodarski subjekt Mtel je na tržištu fiksne telefonije u 2017. godini na području Bosne i Hercegovine imao udio od (..)**% dok je istovremeno gospodarski subjekt Telrad Net imao udio od (..)**%. Njihov ukupni tržišni udio, prema podacima iz Tablice 2., iznosio je (..)**%.

Pregled tržišnih udjela učesnika koncentracije i glavnih konkurenata na tržištu mobilne telefonije u BiH sukladno posljednjim dostupnim podacima objavljenim od strane RAK-a (četvrti kvartal 2017. godine) dat je u Tablici 3.

Tablica 3.

Mobilna telefonije	
Operator	Tržišni udio %
Telekom Grupa (Mtel)	(..)**
Telrad Net*	(..)**
BH Telecom	(..)**
HT Mostar	(..)**
Blicnet	(..)**
Logosoft	(..)**
Elta Kabel	(..)**
Mtel + Telrad Net + Logosoft	(..)**
Ukupno	100

Podaci iz Prijave/dopune Prijave

Tržišni udio učesnika koncentracije na tržištu mobilne telefonije u 2017. godini iznosio je (..)**% od čega je udio gospodarskog subjekta Mtel iznosio (..)**%, a udio gospodarskih subjekta Telrad Net i Logosoft po (..)**%.

Pregled tržišnih udjela učesnika koncentracije i glavnih konkurenata na tržištu interneta prema broju priključaka širokopojsnog pristupa internetu u fiksnim mrežama za 2017. godinu dati je u Tablici 4.

Tablica 4.

Internet	
Operator	Tržišni udio 2017 (%)
Telekom Grupa (Mtel)	(..)**
Telrad Net	(..)**
BH Telecom	(..)**
Telemach	(..)**
HT Mostar	(..)**
Ostali	(..)**
Mtel + Telrad Net	(..)**
Ukupno	100

Podaci iz Prijave/dopune Prijave

*Podnosilac prijave ističe da navedeni podaci nisu objavljeni od strane RAK-a te stoga nisu zvanično dostupni;

Tržišni udio učesnika koncentracije na tržištu pružanja usluga interneta u 2017. godini iznosio je (..)**% od čega je udio gospodarskog subjekta Mtel iznosio (..)**%, a udio gospodarskog subjekta Telrad Net (..)** %.

Pregled tržišnih udjela učesnika koncentracije i glavnih konkurenata na tržištu distribucije radio i TV programa u 2017. godinu prema broju korisnika, sukladno podacima objavljenim od strane RAK-a:

Tabela 5.

Distribucija radio i TV programa	
Operator	Tržišni udio 2017 (%)
Telekom Grupa *	(..)**
Telrad Net	(..)**
Telemach**	(..)**
BH Telecom	(..)**
Elta Kabel	(..)**
Blicnet	(..)**
HT Mostar	(..)**
TX TV	(..)**
Ostali	(..)**
Mtel + Telrad Net	(..)**
Ukupno	100

Podaci iz Prijave/dopune Prijave

*obuhvata tržišni udio Mtel-a i Logosofta

**uključuje i udio DTH operatora koji je dio United Grupe

Gospodarski subjekt Mtel, odnosno Telekom Grupa u 2017. godini je imao udio od (..)**%, a gospodarski subjekt Telrad Net udio od (..)**%. Njihov zajednički udio na tržištu distribucije radio i TV programa u 2017. godini iznosio je (..)**%.

6. Ocjena koncentracije

Poslovne aktivnosti Podnositelja prijave te ciljanog društva na tržištu Bosne i Hercegovine se preklapaju na tržištima fiksne telefonije, mobilne telefonije, pružanja usluga pristupa internetu, te distribucije radio i TV programa. Ciljano društvo kao alternativni operator na sva četiri mjerodavna tržišta, prema podacima iz Prijave, ima maksimalne tržišne udjele do (..)**% (na tržištu fiksne telefonije (..)**%, na tržištu mobilne telefonije (..)**%, pružanja usluga interneta (..)**% te tržišta distribucije radio i TV programa (..)**%).

Obzirom na navedeno povećanje tržišnog udjela gospodarskog subjekta Mtel predmetnom koncentracijom neće dovesti do sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišne konkurencije na tržištu pružanja maloprodajnih usluga fiksne telefonije, mobilne telefonije, tržište pružanja usluga interneta te tržište pružanja usluga radio i TV programa u Bosni i Hercegovini.

Predmetnom koncentracijom doći će do modernizacije i unaprijeđenja poslovanja učesnika koncentracije, i to uvođenjem inovacija, smanjenjem troškova, a sve u cilju dobrobiti potrošača tj, korisnika usluga, učesnika koncentracije.

Gospodarski subjekt Mtel na tržištu Bosne i Hercegovine ima dugu tradiciju pružanja jedinstvenih komunikacijskih usluga koje nudi i profilira sukladno potrebama korisnika. Sve usluge koje nudi gospodarski subjekt Mtel, kao i inovativna rješenja u tehnologiji koju primjenjuje, usmjerena su ka potrebama korisnika na tržištu i motivirana njihovom željom za kvalitetnijom komunikacijom. Iz ovih razloga predmetna koncentracija će trenutnim korisnicima gospodarskog subjekta Telrad Net donijeti pogodnosti, kako u pogledu pristupa širokom portfoliju proizvoda koje nudi gospodarski subjekt Mtel svojim korisnicima, tako i u pogledu tehničkih inovacija koje će gospodarski subjekt Mtel, zajedno sa profiliranim visokokvalitetnim uslugama gospodarskog subjekta Telrad Net, objediniti u svojoj ponudi.

Konkurencijsko vijeće je slijedom navedenog ocijenilo predmetnu koncentracije dopuštenom, u smislu članka 18. stavak (2) Zakona, te odlučilo kao u izreci ovog Rješenja.

7. Administrativna pristojba

Podnositelj prijave na ovo Rješenje, sukladno članku 2. stavak (1) tarifni broj 107. točka d) pod 1) Odluke o visini administrativnih taksi u vezi s procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem («Službeni glasnik BiH», broj 30/06), je dužan platiti administrativnu pristojbu u ukupnom iznosu od 2.500,00 KM u korist Proračuna institucija Bosne i Hercegovine.

8. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja nije dozvoljen žalba.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijama, odnosno objavljivanja ovog Rješenja.

Predsjednica

Adisa Begić